

Protokół

114. posiedzenia I. sesji IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 11. stycznia 1912.

Początek o godzinie 11 minut 40 przed połud.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wausung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 139.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik JE. Dr. Michał Bobrzyński i Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie Sejmu, zwołanego Najwyższym Patentem z dnia 4. stycznia b. r. na dzień 11. stycznia b. r. do Lwowa.

Marszałek udziela głosu c. k. Namiestnikowi, który oznajmia, że Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość raczył zezwolić na zwolnienie JE. Dr. Andrzeja hr. Szeptyckiego gr. katolickiego arcybiskupa i metropolity we Lwowie z urzędu zastępcy Marszałka krajowego w kierownictwie Sejmu krajowego, i zamianować najmiłościwiej JE. Konstantyna Czechowicza gr. katolickiego biskupa w Przemyślu zastępcą Marszałka krajowego.

Marszałek przemawia do Izby i kończy okrzykiem na cześć Najjaśniejszego

Pana, który to okrzyk Izba trzykrotnie powtarza.

Przemawia c. k. Namiestnik JE. Dr. Michał Bobrzyński.

Marszałek poświęca dłuższe wspomnienie pośmiertne ś. p. kardynałowi Puzynie i ś. p. posłom Czeczowi, ks. Stojałowskiemu i Brykczyńskiemu.

Marszałek oznajmia, że udzielił ośmiodniowych urlopów pp. hr. Potockiemu, ks. Władysławowi Sapieże, Janowi hr. Szeptyckiemu, Weiserowi i Władysławowi Kraińskiemu.

Marszałek zawiadamia, że p. Kozłowski złożył mandat do komisji budżetowej, p. Starzyński do komisji administracyjnej, budżetowej i gminnej, zatrzymując mandat do komisji reformy wyborczej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 11. stycznia 1912 r., które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej L. s. 8059—8072, 8076, 8077, 8080—8089, 8091—8096.

Komisji szkolnej L. s. 8073, 8078, 8079, 8090.

Komisji administracyjnej L. s. 8074, 8075.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański odczytuje zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają:

I n t e r p e l a c y a

pośla Skarbka i towarzyszy do J. Ekscelencyi pana Namiestnika w sprawie wykonywania ustawy łowieckiej.

Wysoki Sejmie!

Ustawą krajową z dnia 13. lipca 1909 dz. u. kr. Nr. 2. uchwaloną została nową ustawa łowiecka z terminem wejścia w życie w trzy miesiące po jej ogłoszeniu w Dzienniku ustaw krajowych.

Pomimo, że od chwili ogłoszenia minęło już 2 lata, władze polityczne powiatowe nie poczyniły potrzebnych przygotowań, aby wprowadzenie w życie tej ustawy umożliwić. Władze polityczne powiatowe nie wszędzie przystąpiły do utworzenia okręgów i spółek łowieckich, nie pouczyły należycie gmin o przysługujących im prawach w myśl nowej ustawy łowieckiej i w ogóle trzymaniem stron interesowanych w nieświadomości przepisów nowej ustawy starają się utrzymać jak najdłużej stan faktyczny, oparty na poprzedniej ustawie łowieckiej.

Przy mianowaniu przewodniczących urzędów rozjemczych nie trzymają się wszędzie wniosków Wydziałów powiatowych, które na przewodniczących proponowały osoby nieinteresowane i bezstronne, jak sędziów itp. lecz mianowały oficjalistów prywatnych, stawiając ich w ten sposób w trudne położenie.

Postępowanie to politycznej władzy krajowej i politycznych władz powiatowych wyrobiło u ludności przekonanie, że władze te niechętnie odnoszą się do nowej ustawy łowieckiej i znany sposóbami administracyjnymi starają się odwlec wprowadzenie jej w życie.

Wobec tego zapytują niżej podpisani J. Ekscelencyę pana Namiestnika:

1) Czy wiadomem Mu jest, że powiatowe władze polityczne niewszędzie przeprowadziły odpowiednie przygotowania, aby umożliwić rychłe wejście w życie nowej ustawy łowieckiej?

2) Co zamierza Jego Ekscelencyja pan Namiestnik uczynić, aby nową ustawę łowiecką jak najrychlej w życie wprowadzić?

Interpelant:
Skarbek.

Michałowski, Głabiński, Bednarski, Sala, Rutowski, Sare, Federowicz, Landau, Adam, Maryewski, Schätzel, Finkel, Leo, German.

I n t e r p e l a c y a

pośla Skarbka i towarzyszy do J. Ekscelencyi pana Namiestnika w sprawie zapomogi dla włościan dotkniętych klęską zarazy pryszczycy.

Wysoki Sejmie!

Na poprzedniej sesji sejmowej wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd do udzielenia wydatnej zapomogi włościanom, którzy wskutek długotrwałej zarazy pryszczycy jakoteż skutkiem zarządzeń wydanych dla tłumienia tej zarazy jak zakaz wypuszczania bydła na pastwisko i t. p. ponieśli ciężkie straty materialne i wyczerpawszy zapasy paszy zimowej, nie będą w stanie bez wydatnej subwencji rządowej bydła swego przezi-mować.

Wezwanie Wysokiego Sejmu poparło Koło polskie we Wiedniu a Jego Ekscelencyja pan Namiestnik zapewniał Koło polskie, że obietnicę otrzymania na cel ten znacznej subwencji od c. k. Rządu uzyskał.

O rozdziale tej subwencji, która według zapewnień Jego Ekscelencyi pana Namiestnika już dawno przyznana być powinna, dotychczas nic nie słyhać. Wobec tego, że ludność włościańska

w powiatach, w których zaraza przyszczycy czas dłuższy grasowała, zupełnie już wyczerpała zapasy swej paszy i byłaby zmuszoną za bezcen wysprzedać swój inwentarz żywy, gdyby ze subwencji rządowej nie mogła zakupić potrzebnej paszy, przeto, dla uniknięcia masowej sprzedaży bydła a co za tem idzie depekoracyi w kraju należy bezzwłocznie wyjednać od c. k. Rządu znaczną subwencję, lub gdyby taka przyznana już była, przystąpić bezzwłocznie do rozdziału tejże między włościan najbardziej klęską przyszczycy dotkniętych.

Wobec przytoczonego, zapytują niżej podpisani Jego Ekscelencyę pana Namieśnika:

Czy i w jakiej wysokości przyznał c. k. Rząd subwencję na zapomogi dla włościan dotkniętych klęską zarazy przyszczycy, tudzież czy i w jakiej formie została ta subwencya już rozdzieloną?

Interpelant:
Skarbek.

Bednarski, Michałowski, Sala, Sare, Federowicz, Rutowski, Finkel, Maryewski, Tertil, Głębiński, Adam, Landau, Leo, Schätzel, German.

W n i o s e k.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że może w żadnym kraju koronnym władze i zakłady państwowe nie są tak źle umieszczone, jak w Galicyi — w starych poklasztornych budynkach albo w domach prywatnych, wynajmowanych za drogie czynsze;

zważywszy, iż kapitał potrzebny na budowę nowych, celowi odpowiednich, gmachów rządowych może być z korzyścią dla skarbu państwa oprocentowany i amortyzowany tym wydatkiem, jaki teraz pochłaniają rosnące ustawicznie czynsze wynajmu domów prywatnych, albo też koszta adaptacyj i reparacyj nieodpowiednich starych budynków;

zważywszy, iż system pokrywania kosztów budowy własnych gmachów

państwowych annuitetami, zastosowany we Wiedniu i gdzieindziej, umożliwił powstanie w krótkim stosunkowo czasie wspianiałych i wygodnych budowli, w których urzędy i instytucye państwowe uzyskały odpowiednie ich godności i ich potrzebom umieszczenie;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył budowę własnych gmachów na umieszczenie urzędów i zakładów państwowych w Galicyi.

We Lwowie dnia 11. stycznia 1912.

Wnioskodawca:
Teofil Merunowicz.

Ciuchciński, Kleski, Schätzel, Sare, Maiss, Tertil, Głębiński, Bednarski, Maryewski, Rittel, Federowicz, Adam, German, Fiedler, Skarbek, Landau, Leo, Bandrowski, Rutowski, Michałowski, Sala, Dulęba, Loewenstein.

W n i o s e k

posła Tertila i tow. o zmianę postanowień ustawy z dnia 20. grudnia 1905 l. 11/6 Dz. u. kr. co do sposobu nakładania i ściągania opłat szynkarskich.

Wysoki Sejmie!

Z uwagi, że obecnie po doświadczeniach pierwszego roku praktycznego zastosowania ustawy z dnia 20/12 1905 l. 11/6 Dz. u. kr. i wydanego na jej podstawie rozporządzenia wykonawczego z dnia 14. września 1910 Dz. u. k. Nr. 183. okazało się, że dotychczasowy system rozkładania i ściągania opłat szynkarskich jest opartym na niedostatecznych podstawach, ani nie daje gwarancyi sprawiedliwego i wolnego od dowolności lub nadużyć rozkładania tych ciężarów, ani nie zapewnia krajowi wydobycia należytego dochodu z tego źródła — i z uwagi, że ogólne w całym kraju narzekania interesowanych nie są pozbawione słuszności — wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w jak najkrótszym czasie przedłożył Sejmowi projekt zmiany postanowień ustawy z dnia 20. grudnia 1905 l. 11/6 Dz. u. kr. co do sposobu nakładania i ściągania opłat szynkarskich w tym kierunku, ażeby pomienione opłaty były pobierane nie pod formą kontyngentu i nie na podstawie szacunku, lecz od rzeczywistej ilości konsumcyi tych napojów w kraju w formie dodatku do podatku państwowego od tychże.

We Lwowie dnia 11. stycznia 1912.

Wnioskodawca:
Tertil.

Loewenstein, Maryewski, Kleski, Maiss, Ciuchciński, Bandrowski, Skarbek, Jaworski, Sala, K. Lubomirski, Battaglia, Götz, Z. Tarnowski, Rittel, Głębiński, Leo, Adam, Jabłoński, Bednarski, German, Michałowski, Schätzel, Federowicz, Sare, Fiedler, Landau.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wyraża następujące zapatrywania na tyżące autonomii i równorzędności krajów ustępy projektów rządowych o podwyższenie podatków osobisto-dochodowego, od wódki, od piwa, od spadków i uregulowania udziału krajów w tych podatkach.

I. Ponieważ w miejsce nakładania podatków ustawami krajowemi ma państwo dla oszczędzenia kosztów podwójnej administracji pobierać podwyższone podatki z krajów i na rzecz krajów, nie można tych udziałów krajów nazywać „Überweisungen aus Staatsmitteln“ ani obejmować osobną ustawą, lecz w każdej ustawie podatkowej należy osobno unormować udziały krajów, nazywając je podatkami przez państwo dla krajów ściąganiem.

1) Udziały krajów w nadwyżce podatków osobistych są unormowane

w ustawie o podatkach osobistych bezpośrednich, nie potrzeba więc tego powtarzać w osobnej ustawie.

2) Udziały krajów w podatkach od wódki i piwa należy unormować w ustawach o podatkach od wódki i piwa w taki sposób, by jak art. VI. w ustawie o podatkach osobistych wyłączono dla państwa pewne precipuum n. p. 10% przychodów brutto, za koszta administracyi i rozdzielono resztę między skarby państwa a skarby krajowe po połowie. Rozdział między poszczególne kraje sum na nie przypadających, należy uskutecznić na podstawie rzeczywistej konsumcyi roku poprzedniego, a nie na podstawie stałego klucza rozdziałowego, bo słusznem jest, by kraj każdy dostał to, co sam zapłacił. W oczy bijącą jest niesłusznosc klucza do rozdziału dochodów z podatku od piwa, o ile dotyczy Galicyi, bo w niej konsumcyja piwa była sztucznie powstrzymywaną dotąd opłatami propinacyjnemi, które do końca roku 1910 istniały, już w roku 1911 wzrastać zaczęła a do kilku lat innym krajom dorównać może, nie można więc przyjmować 6.83% za normę stałą na lat 7. Proponowane klucze rozdziałowe przez rząd mogłyby tylko służyć za prowizoryczną podstawę rozdziałową na rok pierwszy z zastrzeżeniem korektury po obliczeniu rzeczywistych wyników.

3) Sejm domaga się także odpowiedniego udziału w nadwyżce przychodów z podatku od spadków i darowizn.

II. 1) Sejm wyraża zapatrywanie, iż przy podatku osobisto-dochodowym prawo żądania wglądu w księgi gospodarskie i handlowe przyznać można tylko komisjom apelacyjnym. Przyznanie prawa żądania ksiąg oddziałom podatkowym starostw w sprawach karnych, byłoby naruszeniem współdziałającego i nadzorującego wpływu Sejmu, zastrzeżonego § 24. statutu krajowego, który Sejm wykonuje przez delegowanych członków komisji apelacyjnej. Dawałoby to bowiem możność organom podatkowym anulowania każdej uchwa-

ły komisji apelacyjnej przez wdrażanie dochodzeń karnych, żądania przy nich ksiąg, których komisya apelacyjna żądać nie chciała i w razie nieokazania, wymiaru kar w drodze kontumacyi, a w razie okazania orzekania o tem, czy dowód się udał czy nie bez udziału komisji apelacyjnej a tem samem wymiaru podatku, bo § 256. wyraźnie postanawia, że podatek dodatkowy wymierzać ma ta sama władza, która wydaje orzeczenie karne.

2) Sejm wyraża przekonanie, że w ustawie o podatku od wódki należy koniecznie:

a) zrównać chłopów w Galicyi z chłopami innych krajów w ten sposób, by albo przyznano galicyjskim chłopom prawo wyrobu wolnego od podatku po 56 litrów wódki na rodzinę, albo uchylić za odszkodowaniem to prawo chłopów w innych krajach;

b) tak podwyższyć normy pauszalowania, aby gorzelnie opodatkowane pauszalnie i w drodze ugody, nie miały w przyszłości większych zysków na podatkach niż mają dotąd, oznaczyć dla nich produkcję normalną na podstawie przeciętnej produkcji z 10 lat i ustanowić takie normy, by gorzelnie przy wyższej produkcji ponad normalną, nie miały zysku na podatku.

Protegowanie większe gorzelń pauszalnie opodatkowanych, byłoby protegowaniem jednych krajów kosztem innych i mogłoby tak, jak się to stało we Francyi, ujemnie wpłynąć na wyniki podatku konsumcyjnego, więc i na dochody funduszu krajowego.

c) Sejm interesowany w tem, aby wyniki podatku były stałe i wysokie, wyraża zdanie, że premie eksportowe należy ograniczyć w taki sposób, by w latach, w których państwo wypłaci tytułem premii więcej niż sumę oznaczoną, żądało zwrotu nadwyżki od gorzelń w stosunku do produkcji wódki niekontyngentowej.

3) a) Sejm wyraża zapatrywanie, że równocześnie z podwyżką podatku od spadków i darowizn należy zupełnie uchylić przestarzałą osobną należytość od nieruchomości (Immobiliergebühr). Ubytek dochodów stąd powstały możnaby pokryć częściowo przez zrównanie podatku od darowizn z podatkiem od spadków i utworzenie dalszej grupy z krewnych od 5 stopnia i niekrewnych z ustaleniem dla niej wyższej stopy podatku.

Temu, kto dziedziczy nieruchomość często obciążoną długiem lub spłatami, znacznie trudniej przychodzi płacić podatek od tego, kto otrzyma ruchomości w spadku, nieraz zaś przyjdzie to tem trudniej, że nie tylko stopa podatku ale i podstawa wymiarowa to jest wartość szacunkowa nieruchomości znacznie wzrosła, a ciężar nieodpowiedni szkodzi gospodarstwu krajowemu.

b) Ponieważ wysoki podatek spadkowy może zrujnować każdego, kto dziedziczy nieruchomość obciążoną długami lub spłatami, a w Galicyi 77.43% sumy spadków przypada na nieruchomości, wyraża Sejm zdanie, że podobnie, jak w ustawie cesarstwa niemieckiego, należy postanowić *a*) że grunta służące leśnictwu i rolnictwu należy szacować na podstawie wartości dochodowej, *β*) tam, gdzie zapłacenie podatku narażałoby na szkody, należy egzekucję wstrzymać i rozłożyć podatek na 10 rat rocznych bez procentu, *γ*) że jeżeli podatnik jest obywatelem tutejszym, nie wolno bez jego zezwolenia wystawić grunta jego na licytację dla egzekwowania podatku, *δ*) że jeżeli nowy podatek spadnie na linię zstępną lub wstępną, małżonków lub na rodzeństwo, t. j. w I. i II. grupie przed upływem lat 5, nie ma być wcale ściągany, a jeżeli spadnie po upływie lat 5 lecz przed upływem lat 10, ma być tylko w połowie ściągany.

c) Dla nieutrudniania racjonalnego gospodarstwa wyraża Sejm zapatrywa-

nie, że nie można wydania dekretu dziedzictwa czynić zależnym od tego, czy urzędy zechcą prędzej lub powolniej wymiar podatku od spadku przygotować, należy więc ten przepis uchylić tak, jak to projektował minister Biłski.

We Lwowie, dnia 11. stycznia 1912.

Wnioskodawca:
Krzeczunowicz.

Starzyński, Stadnicki, Czartoryski, Ober-tyński, Żardecki, Laskowski, T. Cieński, Krzysztofowicz, Hupka, Merunowicz, Urbański, St. Mycielski, Adam, Garapich, Loewenstein, J. Korytowski, Lewakowski, Leo, Kozłowski, Tertil, Wodzicki, Rayski, Kędzior.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń; interpelacye zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego Marszałek udziela głosu p. K. Lewickiemu.

Przemawia p. K. Lewicki i składa oświadczenie imieniem klubu ukraińsko-ruskiego.

Przemawia p. Dudykiewicz.

Przemawia p. Petruszewicz i stawia wniosek formalny następującej treści: „Wysoki Sejm raczy uchwalić, że niniejsze posiedzenie ma być natychmiast zamknięte, a następne posiedzenie ma być zwołane na 18. stycznia“.

Marszałek zaznaczając, że toczy się dyskusya nad wnioskiem formalnym p. Petruszewicza, udziela głosu p. Korolowi.

Przemawia p. Korol, popierając wniosek p. Petruszewicza.

Przemawia p. Leo i składa oświadczenie imieniem wszystkich klubów polskich.

Przemawia p. Petruszewicz.

Gdy nikt więcej głosu nie żąda, Marszałek poddaje pod uchwałę powyższy wniosek formalny p. Petruszewicza o zamknięcie niniejszego posiedzenia.

Izba odrzuca ten wniosek p. Petruszewicza o zamknięcie posiedzenia.

W chwili, gdy Izba przystępuje do porządku dziennego, powstają okrzyki, wrzawa, trąbienie, gwizdanie i bicie puldami ze strony posłów klubu ukraińsko-ruskiego, które wkrótce ustają, gdy Marszałek zabiera głos i zwraca się do powyższych posłów z apelem, by zaprzestali obstrukcyi.

Izba przystępuje do pierwszego punktu porządku dziennego, którym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1912.

W chwili, gdy sprawozdawca p. Jahl wychodzi na trybunę sprawozdawcy, wrzawa, trąbienie, gwizdanie i bicie puldami na ławach posłów ukraińsko-ruskich rozpoczyna się ponownie i trwa dalej nieprzerwanie aż do końca posiedzenia.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie powyższego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie pro-wizoryum budżetowego na rok 1912.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszków krajowych za rok 1910.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia funduszu przemysłowego.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji przemysłowej w porozumieniu z komisją budżetową.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji solnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności urzędowych za czas od 1. lipca 1910 do końca września 1911.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie sprawozdania Wydziału krajowego z jego czynności urzędowych, a mianowicie: biura prezydialnego: komisji budżetowej, departamentu I: komisji gminnej, szkolnej i budżetowej, departamentu II: komisji budżetowej i przemysłowej, departamentu III: komisji gospodarstwa krajowego, departamentu IV: komisji drogowej i kolejowej, departamentu V: komisji sanitarnej, departamentu VI: komisji prawniczej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie poborów i stosunków służbowych urzędników i sług etatowych, tudzież w sprawie dodatku drożyznianego dla aplikantów i dyetaryuszy Wydziału krajowego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia gmachu sejmowego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia królewskiego zamku na Wawelu w Krakowie za czas od 1. września 1910 r. do końca października 1911 r.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie nabycia ruin zamku w Tokach na własność kraju.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie sub-

wencyonowania Hospicyum naukowego polskiego w Rzymie.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1910 do 30. czerwca 1911.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy kanalizacyjnej dla gminy m. Jasła.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany § 23. ustawy o Reprezentacji powiatowej.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osady Czahary zbaraskie ze związku gminy m. Zbaraża i utworzenia z niej samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Cecory ze związku gminy Płaucza wielka, powiat Brzeżany i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Kropiwiszce ad Kornicz samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z posiadłości, powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych w Laszkach górnych, nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Laszki polskie“.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Męciszów ze związku gminy Pustków i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółków Oleksice stare i Jaroszyce ze związku gminy Komarów i utworzenia z nich samoistnej gminy administracyjnej, pod nazwą Oleksice.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Wulka łamana samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 44.114 koron

na pokrycie części kosztów rekonstrukcji szpitala powszechnego w Przemyślanach.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wadowicach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 100.000 K na budowę i wykończenie dróg w tamtejszym powiecie.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Żydaczowie na przyjęcie imieniem powiatu solidarnej poręki za pożyczkę komunalną, jaką gmina Rozdół zamierza zaciągnąć w Banku krajowym w kwocie 90.000 koron.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z obliczeniem efektu finansowego niektórych sposobów polepszenia bytu nauczycieli szkół ludowych, oraz emerytów, wdów i sierót po tych nauczycielach.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej w porozumieniu z komisją szkolną.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj gmin o uwolnienie względnie obniżenie lub odpisanie zaległych prestacyj nauuczycielskich.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej w porozumieniu z komisją szkolną.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przenoszenia miejscowości do wyższych klas plac nauczycielskich.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji szkolnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie budowy szkół ludowych.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej w porozumieniu z komisją szkolną.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wniosku p. Kleskiego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego na budowę szkół w miastach.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej w porozumieniu z komisją szkolną.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie przekształcenia 6-klasowej szkoły pospolitej męskiej w Zaleszczykach na wydziałową.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji szkolnej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie ukrajowienia dróg.

Sprawozdawca p. Dąbski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji drogowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie powiększenia etatu posad personalu lekarskiego, administracyjnego i służby krajowego szpitala powszechnego we Lwowie z powodu otwarcia pawilonów zakaźnych, w sprawie podwyższenia relutium za opał i światło Dyrektorowi szpitala powsz. we Lwowie i św. Łazarza w Krakowie, w sprawie przyznania dodatków osobistych Drowi Czarnikowi, Schrammowi i Hołobutowi, tudzież w sprawie podwyższenia dodatku aktywalnego Dyrektorowi szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie reorganizacji służby i polepszenia jej bytu w krajowych szpitalach powszechnych we Lwowie i Krakowie, tudzież w kraj.

Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie utworzenia posady prymaryusza prosektora, a natomiast zwinięcia posady sekundaryusza prosektora w krajowym Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego usprawiedliwiający wstawienie do budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie podwyższonych poborów służbowych etatowego maszynisty.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie zapewnienia ze strony kraju wypłaty emerytur, pensji wdowich i dodatków na wychowanie dzieci dla nauczycieli zakładu dla głuchoniemych we Lwowie.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia koszar żandarmeryi we Lwowie przez dobudowę skrzydła na zakupić się mającym sąsiednim gruncie.

Sprawozdawca p. Kiweluk wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Następują:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie kreowania nowego Sądu powiatowego w Krystynopolu.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin i obszarów dworskich: Chorobród, Chorościec, Glinna, Płaucza mała i i Płaucza wielka z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowej, powiatu politycznego Brzeżany, a przydzielenia tychże do okręgu c. k. Sądu powiatowego i powiatu politycznego w Zborowie.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Grochowce wraz z obszarem dworskim, powiatu przemyskiego z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślu.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin Hanaczów i Hanaczówka wraz z obszarami dworskimi powiatu przemyskiego z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Glinianach a przydzielenia ich do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślanach.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Nieznanów wraz z obszarem dworskim powiatu kamionckiego z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Busku a przydzielenia jej do

okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kamionce strumiłowej.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia projektu ustawy krajowej, uchwalonego przez Wysoki Sejm z dnia 17. października 1904., o wyłączeniu obszaru 1366 morgów obejmującego majątności tabularne „Stawisko“, „Szymanówka“, „Lewinówka“, „Wyrki“, i niwy rustykalne „Pańkowa“ z terytorium gminy katastralnej i administracyjnej Niwice, powiatu politycznego kamionecznego i sądowego radziechowskiego, a przydzieleniu do terytorium gminy katastralnej Stanisławczyk, powiatu politycznego brodzkiego i sądowego Łopatynskiego.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Wierzbicy wraz z obszarem dworskim powiatu rawskiego z o-

kręgu c. k. Sądu powiatowego w Uhnowie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Rawie ruskiej.

Sprawozdawca p. Kiweluk wnosi o przekazanie powyższych przedłożeń komisji prawniczej.

Izba uchwała wnioszek p. sprawozdawcy, bez rozprawy.

Marszałek zamyka posiedzenie, oznajmiając, że o terminie następnego posiedzenia zawiadomi posłów pisemnie, oraz że porządek dzienny następnego posiedzenia zostanie posłom doręczony w drodze pisemnej.

Z tą chwilą ustaje wrzawa, okrzyki, świsty i bicie pultami na ławach posłów klubu ukraińsko-ruskiego, które dotąd nieustannie trwały.

Koniec posiedzenia godzina 1:34 po południu.

Marszałek krajowy :

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze :

Mieczysław Urbański w. r.

St. Henryk hr. Badeni w. r.

Do niniejszego protokołu dołącza się w myśl przepisów § 76 regulaminu sejmowego następujące protesty pp. K. Lewickiego, Korola, Dudykiewicza i tow. oraz oświadczenie na nie. (Zobacz protokół obrad 116 posiedzenia z dnia 27. stycznia 1912 i 117 posiedzenia z dnia 3. lutego 1912).

Do JE. St. hr. Badeniego, Marszałka kraj. we Lwowie.

Podpisani Posłowie Sejmu kraj. Królestwa Galicyi i t. d. — wnoszą niniejszem po myśli § 76 regulaminu sejmowego — wniesiony ustnie na 115 posiedzeniu XI. peryodu Sejmu gal.

P r o t e s t

przeciw niezgodnemu z regulaminem postępowaniu Marszałka kraj., które miało miejsce dnia 11. stycznia 1912 roku na 114 posiedzeniu IX peryodu Sejmu galic.

W szczególności :

Protokół stenograficzny z 114 posiedzenia stwierdza, iż przez cały czas gdy to rzekomo miał być załatwiany porządek dzienny, aż do chwili zamknięcia posiedzenia trwał hałas, trąbienie, świstanie, bicie pultami.

Mimo to JE. p. Marszałek prowadził rzekome obrady, — i poddawał wnioski referentów, których nikt nie słyszał, pod głosowanie — i rzekomo konstatował ich przyjęcie i odesłanie ich do komisji.

Ponieważ według postanowień § 39 i następnych sejmowego regulaminu — rozprawy sejmowe muszą być ustne, wszystkim posłom zrozumiałe, a to się nie stało, przeto nie ulega wątpliwości, iż zapadłe rzekomo na posiedzeniu dnia 11. stycznia 1912 uchwały oraz skonstatowanie przez JE. p. Marszałka przyjęcia rzekomych wniosków i odesłania ich do komisji — są nieważne.

Zarazem powołując się na § 81 regul. sejmowego — ponieważ protokół

obrad Sejmu ma dać wierny obraz tegoż — żądamy zgodnie z faktycznym stanem rzeczy uzupełnienia protokołu z 114 posiedzenia w ustępie, gdzie stwierdzono obstrukcyę rusko-ukraińskich posłów przez dodanie ustępu: „że z powodu tego nie można było słyszeć ani słów Marszałka, ani wniosków referentów, tylko widać było jak na znak sekretarzy, którzy stali przy Marszałku pp. Posłów Urbańskiego i St. Henryka hr. Badeniego — podnosiły się ręce posłów polskich.

We Lwowie, dnia 20. stycznia 1912

Dr. Kost' Lewicki.

Dr. Petruszewicz, Dr. Korowiec, Makuch, Dumka, A. Staruch, T. Staruch, Winniczuk, Sandulak, Skwarko, Sodomora.

Do Jego Ekscelencyi Marszałka krajowego Stanisława hr. Badeniego.

Przeciw postępowaniu i niezgodnemu prowadzeniu obrad na 114 posiedzeniu galicyjskiego Sejmu krajowego wnoszą podpisani po myśli § 76 regulaminu sejmowego następujący

P r o t e s t

W stenograficznem sprawozdaniu z obrad 114 posiedzenia galicyjskiego Sejmu krajowego stwierdzono, że przez cały czas tego posiedzenia trwały bez przerwy świsty, krzyki i bicie pultami.

Wynika z tego, że o przeprowadzeniu jakiejkolwiek dyskusji i obrad sejmowych nie mogło być mowy, jak również fizycznie było niemożliwem słyszeć, o co się rozchodzi.

Nie może być także w znaczeniu prawnem mowy o przeprowadzeniu obrad; zarówno substrat jak i treść tego, co rzekomo było przedmiotem posiedzenia, nie było poszczególnym posłom znane.

Mimiczne załatwianie w Sejmie jakiejkolwiek sprawy, a tem bardziej tak ważnych spraw, jakie były na wspo-

mnianem posiedzeniu, bez dania poszczegól-
nym posłom możliwości brania
udziału w dyskusji, jest tylko fikcją
faktów, niezgodną z powagą Sejmu.

Z tych względów wnoszą podpisa-
ni niniejszy protest i wnoszą na odczy-
tanie tegoż na następnym posiedzeniu.

Korol.

Tracz, Krynicki, Hanczakowski.

Do Wysokiego Sejmu krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel-
kiem Księstwem Krakowskim

P r o t e s t

niżej podpisanych posłów z powodu
niezgodnego z regulaminem przepro-
wadzenia 114. posiedzenia I. sesyi XI.
peryodu, odbytego 11. n. st. stycznia
1912 r.

Na podstawie § 76. regulaminu
przedkładamy nasz protest, złożony
przez nas na 115. posiedzeniu I. sesyi,
IX. peryodu, które się odbyło 20. n. st.
stycznia 1912 r., jak następuje:

W protokole 114. posiedzenia po-
wiedziano, jakoby cały porządek dzien-
ny tego posiedzenia przeprowadzono
i uchwalono.

Przeprowadzenie i uchwalenie tego
porządku dziennego, obejmującego 45
punktów trwało nie dłużej, niż 15 mi-
nut, wśród ogłuszającego krzyku i szu-
mu, podczas którego absolutnie nie
można było śledzić biegu spraw w Sej-
mie, nie można było słyszeć ani spra-
wozdawców, ani Pana Marszałka, a na-
wet samym brać udział w obradach.

Podczas tych 15 minut odbywała
się gra mimiczna między trybuną Mar-
szałka a posłami większości, którzy na
dawane im znaki z celową szybkością
to podnosili, to spuszczały ręce, nie ma-
jąc fizycznej możliwości dowiedzieć się,
o co rzecz idzie i w jakim celu ręce
podnoszą.

Takie przeprowadzenie posiedzenia
Sejmu, taki sposób uchwalania spraw
sejmowych, taka praca ustawodawcza

Sejmu pozostaje nietylko jaskrawem
naruszeniem regulaminu Sejmu, lecz
podkopuje zarazem jego autorytet i za-
ufanie doń ludności, naruszając równo-
cześnie prawo każdego posła do brania
czynnego i świadomego udziału w o-
bradach i uchwałach Sejmu.

Skutkiem tego protest nasz jest zu-
pełnie usprawiedliwiony, a my przed-
kładamy odczytanie jego na najbliższym
posiedzeniu sejmowym i wciągnięcie
go do protokołu zaczepionego przez
nas posiedzenia.

We Lwowie, 7. (20.) stycznia 1912.

Dudykiewicz.

Kołpaczkiewicz, Senyk, Myroniuk-Zaja-
czuk.

O ś w i a d c z e n i e.

Posłowie: dr. Kost' Lewicki i tow.,
dr. Korol i tow. tudzież dr. Dudykie-
wicz i tow. wnieśli do Wysokiego Sej-
mu trzy protesty przeciwko ważności
uchwał, zapadłych na 114. posiedzeniu
I. sesyi IX. peryodu z dnia 11. stycznia
1912.

Wszystkie te protesty odwołują się
do postanowień § 76. regulaminu sej-
mowego.

Otóż 76. regulaminu sejmowego
orzeka, iż posłom służy prawo wnosze-
nia protestów przeciwko postępowaniu
na posiedzeniach sejmu „z regulami-
nem niezgodnemu“. Niezgodne z regu-
laminem postępowania widzą protestu-
jący posłowie w tem, że w czasie gdy
oni wyprawiali w sali sejmowej hałasy,
trąbili, świstali i bili pultami — wię-
kszość sejmu zachowała spokój, i idąc
punkt po punkcie, prawidłowo porzą-
dek dzienny załatwiła! Zdaniem podpi-
sanych było w tym wypadku „niezgo-
dnem z regulaminem“ tylko postępo-
wanie tych kilkunastu posłów, którzy
rozmyślnie zakłócali porządek obrad,
i obecnie protest wnoszą przeciwko nie-
zgodnemu z regulaminem postępowaniu
na owym posiedzeniu. Skoro zaś
z wyjątkiem tych kilkunastu posłów,

zresztą cały Sejm, wraz z JE. Marszałkiem krajowym, przy najskrupulatniejszym przestrzeganiu oznaczonych regulaminem warunków ważności uchwał, załatwiał sprawy, stojące na porządku dziennym, nie ma żadnego powodu do uznania tych uchwał za nieważne.

Jedyna okoliczność, którą podpisani na wywymienionych protestach posłowie usiłują uzasadnić swoje żądanie, by uchwały Wysokiego Sejmu, powzięte na posiedzeniu z 11. stycznia b. r. były uznane za nieważne, polega na twierdzeniu, że oni „nie słyszeli“ ani sprawozdawców ani Marszałka wśród wrzawy, którą sami rozmyślnie czynili. Jeżeli widzą w tem uszczerbek swoich praw poselskich, że „nie słyszeli“ toczących się w Sejmie rozpraw, zależało to od nikogo innego, jak tylko wyłącznie od nich samych, ażeby tego uszczerbku nie doznali. Jednakowoż podpisani muszą oświadczyć, że byłoby to rażącym naruszeniem regulaminu, i wogóle wszelkiego poczucia prawności, jeżeli miałyby być unieważnione uchwały konstytucyjnej Reprezentacji kraju, zapadłe, jak powyżej stwierdzono, w przepisany komplecie i z zachowaniem wszelkich wymogów ważności w regulaminie sejmowym wymienionych — li dlatego, iż pewna grupa posłów bezskutecznie starała się im przeszkodzić.

Podpisani oświadczają przeto, iż wszystkie uchwały sejmowe, zapadłe na posiedzeniu z 11. stycznia b. r. uważają za legalne, a postępowanie JE. Marszałka krajowego na temże posiedzeniu, jako nacechowane uznania godną troską o zachowanie wśród trudnych warunków godności Sejmu — która polega głównie na tem, ażeby on obowiązki swoje konstytucyjne wykonywał niezachwianie.

Lwów, 3. lutego 1912.

Baworowski, Abrahamowicz, Cieluch, Głębiński, Ciuchciński, Cieński, Paygert, Starowieyski, Finkel, Starzyński, Konopka, Korytowski Wit., Sala, Tertil, Mars, Hupka, Cielecki, Halban, Moysa, Götz, Kleski, Fiedler, Komorowski, Gołuchowski, Urbański, Jaworski, Sare, Skarbek, Biliński, Czaykowski, Landau, Gorayski, Garapich, Czartoryski, German, Rayski, Stadnicki, Raciborski, Bojko, Łaskowski, Bednarski, Jampolski, Jędrzejowicz, Michałowski, Sozański, Merunowicz, Leo, Krzczunowicz, Adam, Cipser, Biliński, St. H. Badeni, Styła, W. Kraiński, Piniński, Rutowski, Jahl, Długosz, Loewenstein, Dąbski, Kędzior, Kozłowski, Stefczyk, Bandrowski, Dembowski, Łazarski, Pilat, Bernadzikowski, A. Theodorowicz, Onyszkiewicz, Stapiński, St. Mycielski, Schätzel, Zdz. Skrzyński, Myjak, Wasung, Żardecki.

